

Deň
tolerancie

TOLERANCIA

- znášanosť
- odmietanie predsudkov
- Východiskom tolerancie musí byť úsilie o porozumenie, **snaha pochopiť toho druhého.**
- Čím viac niekoho chápeme, tým viac sme schopní ho tolerovať.

TOLERANCIA

- O toleranciu sa musí snažiť **každý sám**, prehodnocovaním svojich názorov a predsudkov a **snahou o ústretovosť** voči každému a všetkému.
- **Tolerantný človek** vyslovuje svoj názor, ale **nesúdi**, dáva priestor na vyjadrenie druhému.

TOLERANCIA

STEREOTYP

Hodnotenie niekoho na základe našich **predstáv** o určitej skupine, ku ktorej podľa nás jedinec patrí, **bez posúdenia** toho, čo o ňom skutočne vieme.

STEREOTYP

- je **zovšeobecňujúce** mienenie o skupinách alebo objektoch
- ide o **šablónovitý** spôsob vnímania, posudzovania a hodnotenia
- nie je výsledkom priamej skúsenosti, je **preberaný** a udržuje sa tradíciou.

STEREOTYPY

- tvoria súčasť nášho myslenia a umožňujú nám **rýchlu** a **účinnú** orientáciu vo svete
- **šetria nám čas**, pomáhajú spracovať informácie, bez toho, aby sme ich museli preskúmavať
- myslenie v stereotypoch je **bežnou** ľudskou reakciou – každý človek myslí v stereotypoch!

V čom je problém so stereotypmi?

STEREOTYPY - v čom je problém?

- Problémom nie je to, že vznikajú alebo že myslíme v stereotypoch.
- Problémom je, keď naše stereotypy „zatuhnú“ a my sa ich nechystáme zmeniť ani napriek opakovaným opačným skúsenostiam.

STEREOTYP vs. PREDISUDOK

aký je medzi nimi rozdiel?

- podľa niektorých odborníkov
stereotyp = predsudok
- v našom prostredí
*predsudok je **negatívny, záporný** stereotyp*

STEREOTYP vs. PREDISUDOK

- **stereotyp** môže mať aj pozitívny aj negatívny význam
- **predsudok** obsahuje záporné hodnotenie, odsúdenie – je prejavom negatívneho vzťahu

PREDSUDOK

predsudok : dopredu – súdiť

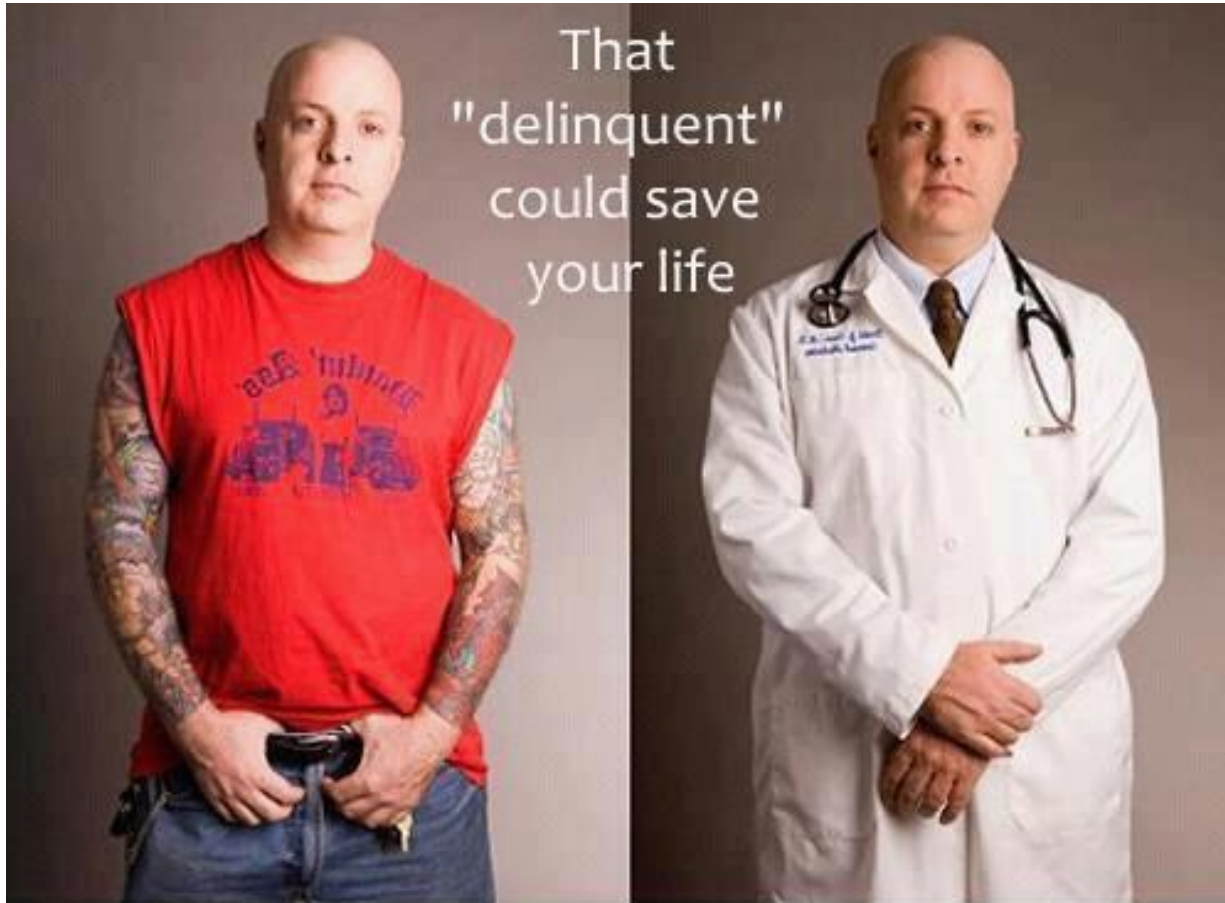
- je iracionálny
- obsahuje hodnotenie bez hlbšieho poznania človeka
- bezprostredné, bezmyšlienkovité odmietnutie druhého človeka, odmietnutie spolupráce bez argumentov.

PREDSUDKY

- Všeobecne platí, že čím menej skúseností má človek s príslušníkmi danej skupiny, tým väčšia je tendencia mať voči tejto skupine predsudky.
- Vysoké riziko, že ľudia s predsudkami voči iným skupinám sa voči nim budú správať **diskriminačne**.

PREDSUDKY

- Sú najčastejšou príčinou diskriminácie a môžu vychádzať:
  - z tradície (výchova)
  - z generalizácie skúsenosti (zlú skúsenosť priradím celej skupine)
  - zo získanej ideológie (rasizmus, fašizmus)

That
"delinquent"
could save
your life

Please Don't Discriminate

DISKRIMINÁCIA

kto môže diskriminovať?

- **Štát** prostredníctvom svojich predstavovateľov a predstaviteľiek, teda štátnych úradníkov, policajtov, colníkov, pracovníkov väzenskej stráže, sudcov a pod.

Kto môže diskriminovať?

- **Človek, ktorý má nad inými istú moc, či právomoci rozhodovania o veciach dôležitých pre iných** (napr. lekár/ka rozhodujúca o liečebnom postupe, učiteľ/ka zvažujúci známku žiaka/žiačky na vysvedčení)

Kto môže diskriminovať?

- **Ten/tá, kto poskytuje nejaké služby verejnosti** (napr. majiteľka reštaurácie)
- **Zamestnávateľ či zamestnávateľka** prijímajúci/a nového zamestnanca
- **Nadriadený/á**, ktorý rozhoduje o prémiech či pracovnom postupe
- **Kolega/yňa, spolužiak/čka** (zosmiešňovaním, ponižovaním, ohováraním, diskrimináciou)

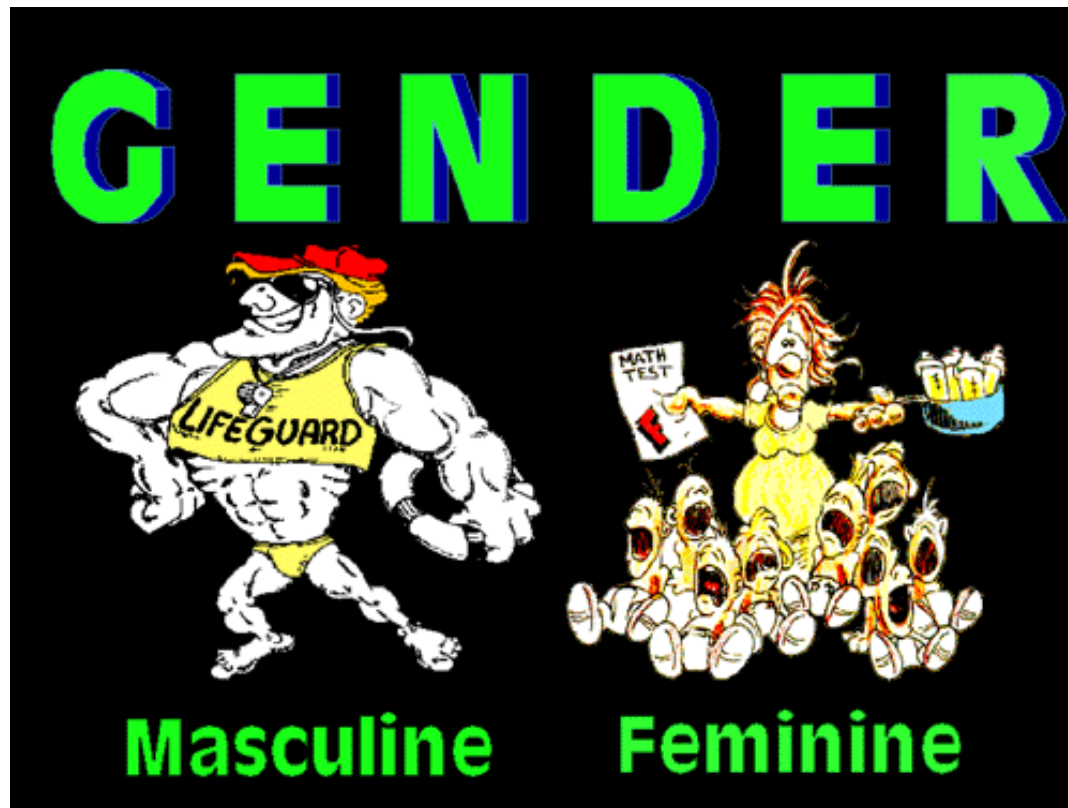
Diskriminácia ≠ netolerancia !!!

- Štát má **povinnosť ochraňovať ľudí** pred prejavmi **neznášanlivosti a násilia**, ako aj **zabezpečiť**, aby ľudia mohli **realizovať základné práva a slobody bez nezákonného obmedzovania zo strany iných**. Ak štát zlyháva pri realizácii tejto povinnosti voči určitej skupine obyvateľstva, môžeme hovoriť o **diskriminácii**.

Diskriminácia z dôvodu pohlavia, rodu

- Je to situácia, keď sa s človekom zaobchádza menej priaznivo pre jeho **pohlavie**
- **Pohlavie:** biologická vlastnosť človeka, pričom tieto vlastnosti sú univerzálne
- **Rod:** naučené správanie sa ľudí, predurčuje roly, správanie a normy vzťahujúce sa na ženy a mužov

Čo je rodový stereotyp?

Čo je rodový stereotyp?

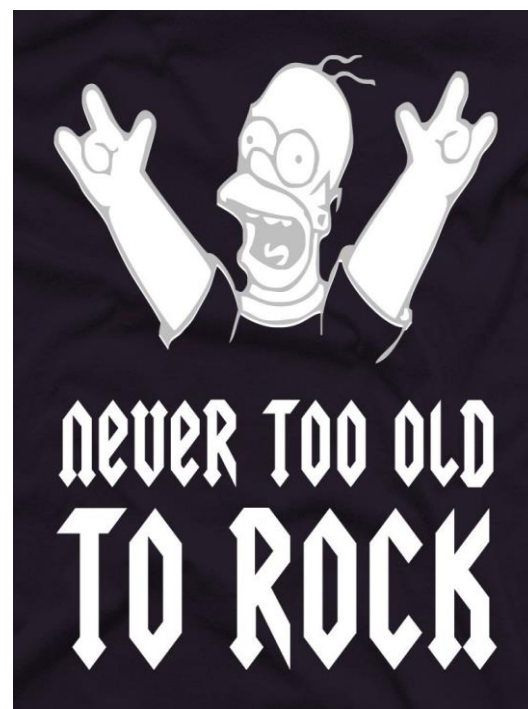
- **zovšeobecňujúce** predstavy o určitej skupine ľudí
- zvyčajne **negatívny** náboj a na ich základe sa predpokladá, že všetci príslušníci/ky istej skupiny sa správajú rovnako a sú rovnakí/é

Čo je rodová rovnosť?

- **spravodlivé** zaobchádzanie s mužmi a ženami
- všetky ľudské bytosti **majú právo** slobodne rozvíjať svoje schopnosti a vyberať si z možnosti bez obmedzení rodovými rolami
- znamená tiež rovnakú viditeľnosť, rovnaké postavenie a rovnakú účasť oboch pohlaví vo všetkých sférach verejného a súkromného života s cieľom plnohodnotného spoločenského uplatnenia mužov a žien

Diskriminácia z dôvodu veku

Diskriminácia z dôvodu veku

- Neopodstatnené nerovnaké zaobchádzanie s ľuďmi zo strany štátu alebo iných ľudí, ktorí majú moc, právomoci alebo sa pohybujú v prostrediach, kde sú ľudia jeden na druhom istým spôsobom závislí.
- Štát by mal dohliadať na to, aby niektorí ľudia neboli v spoločnosti znevýhodnení len preto, koľko majú rokov.

Diskriminácia sa deje prevažne voči skupinám ľudí, ktorí sú v istom zmysle „slabší“ než ostatní.

Či už preto, že sú **iní**, než väčšina a preto môžu byť terčom posmechu či odsúdenia, alebo sú **fyzicky menej zdatní, chorí, či menej vzdelaní a informovaní** o svojich právach, alebo z iných dôvodov.

Diskriminácia z dôvodu náboženstva a viery

Diskriminácia z dôvodu náboženstva a viery

- Neodôvodnené rozdielne zaobchádzanie, ktoré je pre osobu, ktorej sa to týka nepriaznivé.
- Existujú však prípady, kedy rozdielne zaobchádzanie zo strany štátu či súkromných osôb je racionálne odôvodnené a v danej situácii nevyhnutné.

RASIZMUS

Rasizmus je **diskriminačná teória**, ktorá hlása **nerovnocennosť** ľudských rás.

Obvykle je spojená s **genocídou**,
vyhladzovaním menejcennej rasy
nadradenou.

Ako sa prejavuje rasizmus?

- Hoci **rozprávaním vtipov** na tému znevýhodnených skupín, menšín.
- **Diskrimináciou** v autobusoch, obchodoch, v reštauráciách.
- Neistotou, **nevôľou spoznať jedincov** len preto, že patria k nejakej skupine, voči ktorej máme už pripravené názory, ktoré sme automaticky prevzali od niekoho iného, lebo je to tak jednoduchšie, pohodlnejšie.

Vieš si predstaviť život v strachu len preto, že si inej farby pleti?

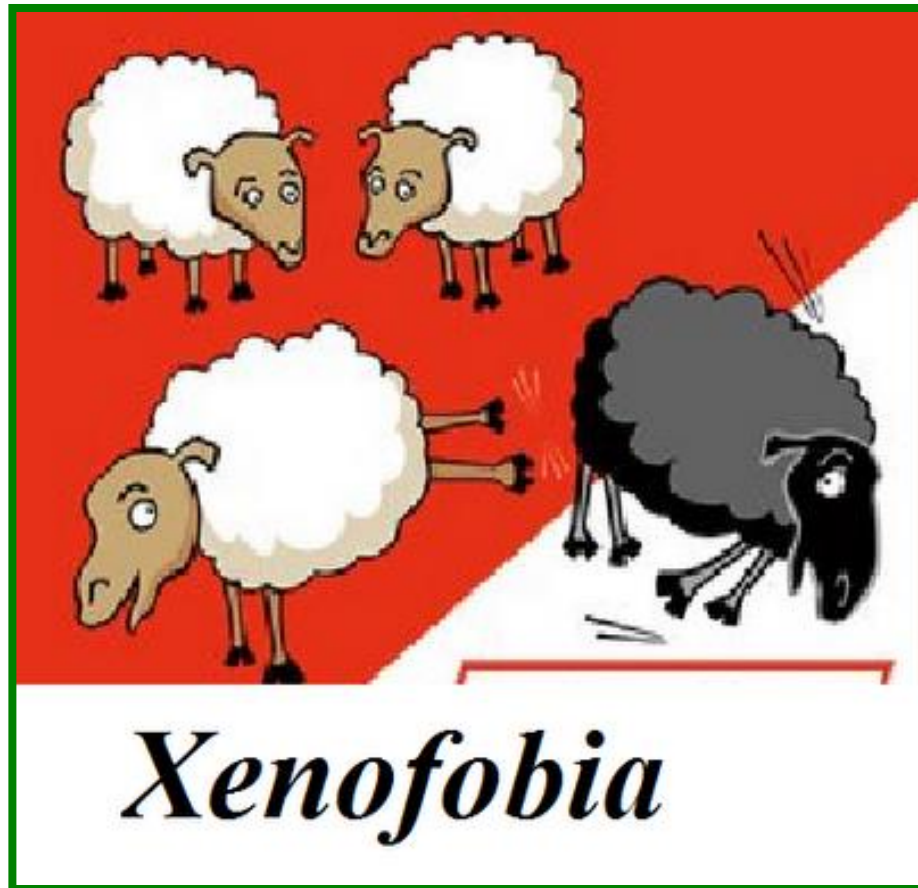
- Kopance, nadávky, opl'utia,... ⇒ bežná súčasť života tých, ktorí sú iní ako my ostatní „všetci“.
- Ako potom môže byť každý jeden z nás sám sebou, keď nevieme vytvoriť inakosti bezpečie?

Rasizmus

- stovky útokov sú realitou
- podľa štatistiky policajného zboru bolo v posledných piatich rokoch na Slovensku spáchaných **165 rasovo motivovaných činov**
- došlo tu **k 6 rasovým vraždám**

Rasizmus - XENOFÓBIA

Rasizmus - XENOFÓBIA

- prazákladom rasizmu je **xenofóbia**: strach z ľudí, ktorí sú iní ako my
- obykle spätá so zakomplexovanosťou
- **xenofóbnych** ľudí dráždi odlišný človek tým, že existuje, že si dovoľuje líšiť sa

Rasizmus - XENOFÓBIA

- o odlišnosť sa vníma ako urážka, schválnosť, ktorú **xenofób** nechce pochopiť, nie je ochotný o nej diskutovať, ani akceptovať a odlišného človeka odmietne, poníži, dehonestuje, napadne, zmrzačí..
- o siaha až do najstarších dejín ľudstva

Vypracovala:
Katarína Halkovičová
CPPPaP Levoča